

CENY PRONUMERATY:

Pronumerata miejscowa jednego wydania bez dostawy K 10-50, a dostawą K 12-50. — Pronumerata miejscowa obydwu wydań bez dostawy K 20-—, a dostawą K 22-—. Pronumerata zamiejscowa jednego wydania w całym Państwie Polskim K 12-50, zamiejscowa obydwu wydań K 22-—. Za zmianę adresu dopłaca się 50 halerczy. Cena egzemplarza we Lwowie 60 hal. — na prowincyi — — — — — Adres Redakcyi i Admin.: LWÓW, SOKOŁA 4.

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz nonpar. 1 K (1 Mk.). Drobne ogłoszenia od wyrazu 30 h. (30 Ł) krótkim drukiem 60 h. (60 Ł) — „Nadesłane” lub „Neurologia” za wiersz nonpar. 2 K (2 Mk.). Komunikaty i po kronice za wiersz nonpar. 1 K (1 Mk.). Do ogłoszeń umieszczających się najpóźniej w numerach świątecznych, sobotnich i niedzielnych dopłaca się 50 procent. W Warszawie nabyć można „Gazetę Poranną” i „Gazetę Wieczorną” w Biurze dzienników „Promień”, ul. Widok 1 19.

GAZETA

WIECZORNA

wychodzi codziennie o godzinie 1 po poł. i o godz. 6 rano („Gazeta Poranna“)

P. T. Interesentów uprasza się o zgłaszanie w sprawach redakcyjnych wyłącznie między godz. 6 a 7 wieczorem w biurze Redakcyi przy ul. Sokola 4/1. R. kopisów nie zwraca się. — Biura Administracyi otwarte codziennie od godziny 6-tej rano do godz. 7-mej wieczór. — Telefon redakcyjny Nr. 15.

Nr. 4926.

Lwów, środa 12 listopada 1919

Rok IX

Polacy przy wyborach na Śląsku wygrali! Na Wiśle płynie kra!

Biurokratyzacja funkcji gospodarczych.

Lwów, 11. listopada.

Wojna wywołała, właśnie na obszarze państw centralnych i na obszarze ich wojennego wpływu w najwyższym stopniu, bezwzględną biurokratyzację życia gospodarczego, ważnych i mniej ważnych funkcji gospodarczych, które dotąd stanowiły teren indywidualnej zaradności jednostki, jej ryzyka, jej strat i jej zarobków.

Spodziewali się ludzie i ludzili się, wprawdzie niechętnie, tym może silnie, że po tej wielkiej wojnie nie będzie już wojen na świecie, spodziewali się, że znikną całkiem armie, że może wogóle armii nie będzie już potrzeba na tym zniekanym, Bożym świecie.

To byli fantaziści. Inni spodziewali się, i dotąd jeszcze nie stracili nadziei, że z zakończeniem wojny nastanie likwidacja biurokratyzacji życia. Oczywiście nie gwałtowna, ale stopniowa i powolna. Na to można odpowiedzieć: nadzieja jest i obecnie uzasadniona, ale rozstać się z biurokratyzacją nie sposób, wszak myśmy dopiero zaczęli wojnę, własną wojnę.

Czas jednak byłoby, mimo wszystko, pożegnać się z biurokratyzacją bezduszną, tego typu niemiecko-austriackiego, która, czego się tknie, to zabija, pod której technieniem życie nie rozwija się, lecz momentalnie gaśnie.

Próżne są w tym kierunku uczone wywody, polegające na statystyce, na zesumowaniu tych mizernych wysiłków gospodarczej biurokracji, i jeszcze mizerniejszych ich rezultatów.

Lepiej sięgnąć do żywych przykładów, od których się roi w Warszawie, Krakowie i we wszystkich mniejszych prowincjonalnych miastach, jak świeży przykład w ostatnich dniach mieliśmy w Tarnowie. Przedewszystkiem jednak nasz własny nadpółwialski gród dostarcza licznych i żywych przykładów, do czego prowadzi biurokratyzacja życia, jak potrafi ona wywrócić na wspak wszystko, co jest w zgodzie z rozsądkiem, ale co wymaga wysiłku myśli, inicjatywy i zaradczości.

Poniższe uwagi można by ochrzcić specjalnym tytułem, np. potrzeby szkoły lwowskiej w zimie a stanowisko biurokracji, lepiej jednak od razu nazwać rzecz po imieniu i opisać audyencyę węglową u jednego z naszych licznych miejskich dygni-

(Dalej ciąg na str. 2).

Polacy przy wyborach na Śląsku mimo emigracji wygrali!

Prasa berlińska przerażona tym wynikiem!

Wiedeń, 11. listopada.

(Telef.) (G) Jak donoszą z Berlina w prasie tamtejszej panuje przerażenie z powodu wyniku wyborów na Górnym Śląsku. „Vorwärts” twier-

dzi, że walkę wyborczą wygrał Polacy, mimo ich cznej emigracji polskiej. W Hucie królewskiej przeszło połowa głosów padła na listę polską.

ROKOWANIA POLSKO-CZESKIE.

Cieszyn, 11. listopada.

(Telef.) (G) Wohec groźby górników polskich na Śląsku, że zastrajkują, pośrednictwo między Polakami a Czechami objął major Brand, członek misji koalicyjnej węglowej. Dotychczasowy tok rokowań uprawnia do nadziei, że do strajku nie przyjdzie.

P. KORFANTY JEDZIE DO PARYŻA.

Warszawa, 11. listopada.

(Telef.) (G) Poseł Korfanty otrzymał od rządu polecenie wyjazdu do Paryża. W celu przy-

śpieszenia podróży, misja francuska przyrzekła wystarać się o wolny przejazd dla Korfante go wprost przez Niemcy.

ZMIANY PERSONALNE W RZĄDZIE.

Warszawa, 11. listopada.

(Telef.) (G) Jako następcę po zmarłym szefie sekcji Wowkonowiczu z prezydium ministrów wymieniają szefa sekcji w ministerstwie spraw wewnętrznych Dunikowskiego b. urzędnika prezydyałnego namiestnictwa we Lwowie a później urzędnika ministeryalnego we Wiedniu.

Na Wiśle płynie kra!

Żegluga zupełnie wstrzymana!

Warszawa, 11. listopada.

(Telef.) (G) Ubiegłej nocy przy temperaturze 4 stop. R. zaczęła na Wiśle płynąć gęsta kora, która utrudnia żeglugę. — W ciągu dnia lód tak się

wzmógł, że żeglugę zupełnie wstrzymano. Wedle doniesień z Poznania, panowała tam wielka śnieżycza, z której powodu była przerwa w komunikacji.

CO POWIEDZIAŁ MARSZAŁEK DEPUTACJI ŻYDOWSKIEJ?

Warszawa, 11. listopada.

(Telef.) (G) Do marszałka sejmiku Trambczyńskiego udała się deputacja żydowska w sprawie przeciwko obowiązkowemu święceniu niedzieli. Marszałek odpowiedział, że sprawa odpoczynku niedzielnego została już przesądzoną, ale nie w myśl żądań żydowskich.

NA ŚLADZIE ŻUBRÓW.

Warszawa, 11. listopada.

(Telef.) (G) „Gazeta Poniędzalkowa” donosi z Rajgrodu, że między Augustowem a Grudnem myśliwi natrafili na ślady żubrów. Jest to dowodem, że Niemcy w puszczy Białowieskiej przecież nie wyniszczyli wszystkich żubrów.

OBLAWA NA SPEKULANTÓW MONET W WARSZAWIE.

Warszawa, 11. listopada.

(Telef.) (G) Wczoraj rano dokonano w całym mieście rewizji w kantorach wymiany poszukując dowodu spekulacji monetami zagranicznymi. a zwłaszcza markami niemieckimi. Rewizji dokonano 40 urzędników skarbowych przy pomocy funkcyjaryusza urzędu walki z lichwą. W całym mieście odbyła się formalna oblawa. Nie zależnie od rewizji w kantorach funkcyjaryusz instytucji walki z lichwą odbyli rewizję w prywatnych mieszkaniach właścicieli owych kantorów. Rewizya odbyła się tak ściśle że w czasie niej nikogo z kantoru nie wypuszczono. Po kantorach i prywatnych mieszkaniach bankierskich znaleziono wiele złotych i srebrnych monet i wiele marek niemieckich.

Co opowiada Czernin o problemie polsko-ukraińskim?

Berlin, w listopadzie.

„Vossische Ztg.“ podaje następujący urywek z pamiętników Czernina: Podróż do Wiednia. Wrażenie zaburzeń wiedeńskich jest dużo większe, niż przypuszczałem, a działa w sposób katastrofalny. Ukraińcy nie prowadzą już rokowań, lecz dyktują warunki. Obrady z dnia 21 stycznia rozstrzygnęły o kwestyi ukraińskiej. Położyłem wyraźny nacisk na to, że uważam za swój obowiązek donosić o stanie rokowań pokojowych, że rozstrzygnięcie nie może zależeć odemnie, ale od całego gabinetu, a przede wszystkim od austriackiego prezydenta ministrów. W dalszym ciągu dyskusji omawiano w związku z pokojem ukraińskim prawdopodobieństwo rozbitcia się rozwiązania austro-polskiego i rozstrząsano pytanie, jaka konstelacja wynikłaby z tego właśnie rozbitcia. Później zabrał głos szef sekcji dr. Gratz, celem zreferowania tej kwestyi. Zaznaczył on, że rozwiązanie austro-polskie, nawet bez akceptowania żądań ukraińskich, nie może dojść do skutku, bo uniemożliwiają je postulaty niemieckie. Niemcy żądali, nie licząc ol-

brzmiącego obciążenia terytorium Królestwa Kongresowego, ograniczeń dla przemysłu polskiego, prawa współwłasności kolei i domen państwowych polskich, tudzież przeniesienia części długów wojennych na Polskę. Z taką Polską, osłabioną i ledwo zdolną do życia, która z natury rzeczy musiała być w najwyższym stopniu niezadowolona, nie mogliśmy się połączyć. Dr. Gratz utrzymywał, że byłoby rozsądniej powrócić do przedyskutowanego już w ogólnych zarysach programu, według którego złączona Polska miała być oddana Niemcom, a za to monarchia domagała się unii z Rumunią. Ten punkt rozwijał obszernie dr. Gratz. Cesarz zreasumował następnie objawione opinie w ten sposób, że należy przede wszystkim dążyć do pokoju z Petersburgiem i Ukrainą i wejść w rokowania z tą ostatnią na zasadzie rozdziału Galicji i Niewładowa, czy kwestya ewentualnego zarzucenia rozwiązania austro-polskiego ma być ostatecznie rozstrzygnięta, czy tylko na razie odsunięta na drugi plan.

Jak Clemenceau był witany w Niemczech?

Berlin, w listopadzie.

Do „Berliner Tageblatt“ donoszą z Genewy: Ze Strasburga Clemenceau udał się na krótki pobyt do Kebl, znalazł się zatem na gruncie niemieckim. Powitały go tu niemieckie władze — jak doniosły pisma paryskie bardzo „correct“, ale z wielką rezerwą.

W porcie nadreńskim oczekiwał go „Landrat“ z dwoma sekretarzami, a wszyscy trzej trzymali kapelusze w ręce. Clemenceau zbliżył się, ujrzał trzech urzędników a po krótkim wahaniu podał rękę landratowi. Niemiecki urzędnik rzekł: „Panie prezydencie, mam zaszczyt powitać pana. Proszę usprawiedliwić moją kiepską francuszczyznę“. Clemenceau prosił, aby panowie włożyli kapelusze, poczem nawiązała się krótka rozmowa o urzędzeniach portu. Mała dziewczynka z badeńskiego przystąpiła do prezydenta, wręczyła mu bukiet i kartkę papieru z napisem: „Jesteśmy szczęśliwi, że możemy powitać pana“. Clemenceau nie spojrzawszy na kartkę, bukiet zaś przyjął i rzekł do dziewczynki: „Bardzo panią uprzejma“.

Gdy Clemenceau przejeżdżał przez miasto,

ulice były jak obumarłe; wszyscy mieszkańcy usunęli się do domów. To samo miało miejsce w okolicznych wsiach. Clemenceau spostrzegł jednak na murach kilka plakatów z napisem: „Willkommen!“ („witamy!“). Na zapytanie jednak poinformowano go, że powitanie to nie odnosiło się do niego, lecz do powracających jeńców wojennych.

Sytuacja w Turcyi.

Konstantynopol, w listopadzie.

Komitet reprezentacyjny Stowarzyszenia dla obrony praw Anatolii i Rumelii, który jest niczem innym, jak rządem anatolskim pod kierownictwem generała Mustafy Kemal baszy, przesyła prasie tureckiej nowy manifest z instrukcjami dla jej reprezentantów przy władzach prowincjonalnych. Dokument ten bardzo długi, odnosi się do uchwał kongresu w Erzerum i w Sivas o jedności państwa tureckiego. Prosi on o poszanowanie praw ludności nie-muzułmańskiej „pod warunkiem, że prawa te nie będą naruszały w niczem suwerenności politycznej i równowagi społecznej Turków“.

Manifest mówi o wykonywaniu spraw państw.

zgodnie z kartą konstytucyjną i o wypełnieniu sprawy zrzeszenia w sposób legalny. Komitet prosi swoich agentów, by wstrzymali się od interwencji w sprawach wyborczych.

Gubernator Eski-Chehiz, Hilmi-bej zaproteściwał przeciw rozszerzaniu tego ruchu z Anatolii w jego okolicę i został zabity przez członka bandy rozbojniczych. Mustafa Kemal basza pisze, że komitet anatolski niewinien jest tej śmierci i że wydał rozkaz swoim agentom, by nie dopuszczali do podobnych aktów.

Z Aten donoszą w tej sprawie: Z wiadomości, które dochodzą nas z kół poinformowanych wynika, że wobec nieugiętości Mustafy Kemal baszy, rząd konstantynopoliński stanie na przyszłość przed alternatywą podjęcia kroków nieprzyjaznych przeciw nacjonalistom albo zgłoszenia demisyi. Położenie Anatolii zapowiada się niepewnie. Ludność muzułmańska, wyczerpana już długą wojną, nie będzie znosiła cierpliwie ciężarów wojskowych, których władze rewolucyjne od niej wymagają. Wśród żołnierzy, ściąganych przemocą, wydarzają się liczne wypadki dezercyi i ujawniają się symptomy anarchii, której ofiarą, jak zwykle padną chrześcijanie

NADESLANE

Przyszłość wyrobu drożdży leży niewątpliwie w gorzelniach rolniczych.

Długoletni fachowiec zwraca uwagę P. P. właścicielom gorzelni rolniczych na bardzo dogodny czas wprowadzenia fabrykacji drożdży prasowanych z melasy i ziemniaków w ich gorzelniach i obejmuje takowe ewentualnie jako współnik. Bliższych wiadomości udziela S. KREISEL, kierownik fabryki drożdży prasowanych i spirytusu, Knihinin, Stanisławów, Pańska 10. 18569

Dr. Maryan SŁAWIŃSKI

b. asystent kliniki prof. Leopolda w Dreźnie, ordynuje od 3—5 w chorobach kobiecych. 2091

Lwów, Akademicka 28, pierwsze piętro.

Adwokat Dr. H. Reif

otworzył kancelaryę 18583
w Przemyślu, przy ul. Franciszkańskiej l. 1.

Adwokat Dr. Józef Edward Kahane

reaktywował kancelaryę i prowadzi ją obecnie we Lwowie przy ulicy Sykstuskiej l. 44. 2099

Kilka wyjaśnień

w sprawie „Nowej twórczości polskiej“.

(Ciąg dalszy).

Przeto i Polski Zmartwychwstałej malarstwo lub poezya nie mogą przeinaoczyć i, jak na to wskazują fakty, w istocie nie zmieniają prawa wzajemnego oddziaływania na siebie narodów europejskich w dziedzinie kultury, a Sztuki. A że w Europie całej sięga po panowanie prąd t. zw. ekspresjonistyczny (wymieniam tylko najwybitniejsze i zwiśka). W Rosyi poeta Siewierianin, rzeźbiarz Archipenko, teoretyk krytyk Kandiński; we Włoszech poeta Marinetti, malarz Carrà; we Francyi malarz D. launay, poeta Claudel; w Szwajcaryi malarz Hodler którego symbol Wilhelma Tella widnieje na frankach szwajcarskich; w Niemczech poeci Becher, Toller, Keyser, Hasenclever i t. d., u nas prócz „Piccadorzyków“, Zegałdowicz, Ryttard, (przeto i w Polsce odłam ekspresjonistycznej poezyi, wedle wszelkiego prawdopodobieństwa odniesie tryumf ostateczny. Nie znaczy to, jakoby Polska miała się poddać obojętnej kuratelii. Niczymniejszego! Nasi twórcy nie przyjmują ekspresjonizmu z zagranicy. Jeno pewne warunki, wśród których dziś żyje cała Europa, powodują na różnych odległych od siebie punktach fakt pewnego, podobnego do siebie wyrażania się psychiki poetyckiej lub malarskiej. Wzajemny wpływ poszczególnych w ten sposób powstałych odgałęzień danego kierunku powoduje dalsze zbliżanie się odle-

głych potąd od siebie odgałęzień i wytworzenie wspólnej im wszystkim wytycznej (zupełnie tak samo było podczas romantyzmu). Na razie ekspresjonizm jest w stadium rozwojowym. Budują go dopiero tak samo Niemcy, jak i Polacy, tak samo Rosyanie jak i Francuzi, jest on wynikiem nieuniknionym dzisiejszego stanu psychiki polskiej (polskiej rdzennej! bo nie tylko Tuwim, ale także n. p. Iwaszkiewicz i Zegałdowicz, Aryjezycy pur sang są ekspresjonistami), podlegającej jednakże ogólnieuropejskim prawom i warunkom rozwojowym.

Dzisiejsza poezya nie jest „nową poezją Polski Zmartwychwstałej“, powiada p. Alexandrowicz. Bowiem utwory jej powstały w znacznej mierze przed uzyskaniem niepodległości. „Nowa poezya polska powstanie dopiero z przemiany, jakiej dokona w umysłowości... narodu poczynający się okras wtórnej państwowości“. Z tego, com rzekł wyżej, wynika, że podstawa, lub jeśli kto woli ramy najogólniejsze przyszłej poezyi polskiej są związane raczej z dziejami umysłowości paneuropejskiej, aniżeli z odzyskaną przez nas niepodległością. Jeno jej treść, jej specyficzne zabarwienie zależy od losów narodu i Państwa Polskiego. Może ktoś rzec, że owa treść, jest rzeczą główną. A w takim razie powiem, że krótkowzrocznym krytykiem, nie świetnym znawcą historii literatury jest ten, kto sądzi, że pewien sposób wyrażania się, lub pewna przez ten sposób wyrażana treść, rodzą się tego dnia, o tej, a o tej godzinie „kiedy to państwowość polska powstała“. Wszak fakt upadku Polski, jak i fakt powstania jej powtórne, niezawisłego bytu przy-

padły na jeden z wieślu, a wiele dni ludzi młodych lub starych, ale żyjących, o pewnej przeszłości i ciągłości rozwojowej. Zanim oba fakty — jeden smutny, a drugi wielce radosny — nastąpiły, mieli ci ludzie swoje pojęcie o świecie, swój sposób myślenia, reagowania na pewne zdarzenia i wypowiedziania wrażeń przez nie wywołanych. Wielki, przełomowy wypadek, może oddziałać na jednostkę w sposób niesłychanie silny, przeobrażone warunki mogą ją rzekomo „zmienić nie do poznania“, ale zawsze jeno do pewnego stopnia, który nie tyka jeszcze jądra, istoty, podstawy. Podobnie, jak jednostki, reagują na tego rodzaju wydarzenia, częścią przyjęte, częścią wytwarzane przez nie — jak już zwyż wykazałem — prądy. Ulegają pewnym zmianom, ale tylko pewnym, interpretują je, zarówno jak przyjmują od nich impulsy nowe, odchylające je mniej lub więcej od danego podłoża, nie wyrrywając ich natomiast nigdy z danej podstawy. Początków dzieł poety, stworzonych w wieku dojrzałym lub też przed późnym chociażby zgonem, należy szukać w kolejach ich młodości. Początków poezyi Polski Zmartwychwstałej w dziełach ludzi, którzy będą tworzyć przez czas kilkudziesięcioletni swego życia, w granicach tej nowo zbudowanej państwowości, w dziełach powstałych, choćby w wieku dwuletnim, przed jej zmartwychwstaniem. Szukać jej też należy w prądach już przedtem zaistniałych, które różnią się wielce od dotychczasowych sposobów tworzenia naszych poetów, a tak wzmianowaną w swą formę powstania Polski, jak romantyzm — fakt jej upadku

(Dok. n.)

Niemcy rozpoczęli ofensywę na Litwę

Poznań, 11. listopada.

(PAT.) (Radio z Londynu). Z Holandii donoszą, że Niemcy rozpoczęli ofensywę w kierunku Litwy, kierując główne swe ataki na linię na

północ od tego miasta. Wszystkie ataki Niemców odparto. Oczekują również ataków niemieckich na Winiawę.

LOTYSZE BIJĄ BERMONTA!

Poznań, 11. listopada.

(PAT.) (Radio z Paryża). Z Londynu donoszą, że wojska litewskie w kontrataku na wojska Bermonta zdobyły 2 działa, kilka karabinów i wzięły wielu jeńców.

ANGLIA ZANIEPOKOJONA!

Wiedeń, 11. listopada.

(Telef.) (u) Z Londynu donoszą: Budzi tu coraz silniejsze zaniepokojenie uwidoczniające się coraz bardziej chęć zawarcia pokoju przez państwa nadbałtyckie z rządem bolszewickim. Wierzą, że przypisuje się tu agitatorom bolszewickim — którzy podburzają ludność tych państw do strajku i ekscesów, ażeby wyrzucić presję na odnośne rządy. Pod naciskiem ludności zwrócił się rząd estoński do rządu Litwy i Łotwy z propozycją rozpoczęcia nowej konferencji w Dorpacie, z programem nawiazania ponownych rokowań o zawieszenie broni z rządem bolszewickim i ułożenia wspólnych wytycznych dla tych rokowań

RADZA NAD EWAKUACYĄ GDAŃSKĄ.

Poznań, 11. listopada.

(PAT.) (Radio z Paryża). Najwyższa Rada koalicyjna zajmowała się na posiedzeniu piątkowym między innymi także sprawą ewakuacji Gdańska.

JAK NIEMCY ZWODZA KOALICYJĘ?

Wiedeń, 11. listopada.

(Telef.) (u) Z Berlina donoszą. Rząd niemiecki zwrócił się znowu do wojsk swych znajdujących się w prowincjach nadbałtyckich z odezwą zatytułowaną: „Ostatnia godzina” a podpisana przez kanclerza Bauera i przez 12 ministrów. Odezwa ta brzmi jak następuje:

„Niemiecki rząd zmuszony jest podjąć surowe kroki przeciw znajdującym się w prowincjach nadbałtyckich wojskom, które dotychczas nie usłuchały rozkazu opuszczenia obcych terytoriów. Niemiecki rząd prowadzi tylko jedną (!) politykę w sprawach wschodnich, a mianowicie chce jak najprędzej zakończyć wojnę w kraju nadbałtyckim (ale równocześnie wysłał posiłki Bermontowi i Goltzowi. — Przyp. Red.). Każdą inną politykę uważa się za przestępną (?) i awanturniczą (?). Rząd niemiecki oświadczył, iż każdy kto wróci do 1. listopada do Niemiec, będzie ogłoszony za dezertera i jako taki pozbawiony będzie niemieckiego poddaństwa. Wynika z tego, iż wszyscy, którzy dotąd nie spełnili rozkazu tego tracą swoje prawa do ubezpieczenia w Niemczech i zostają pozbawieni odszkodowania za wojskową służbę. W stosunku do Niemiec stają się cudzoziemcami i zasługują na karę jako dezertery. Zagranicą będą podlegali wszelkim ograniczeniom i represyom a żadne państwo nie udzieli im pomocy. Jego obecna lub przyszła żona i dzieci tracą prawo nazywania się Niemcami, jakoteż prawo zabezpieczenia bytu ze strony rządu niemieckiego. Gdy przyjdzie surowa północna zima zechcą sami wrócić do ojczyzny, lecz powrót będzie im tam wzbroniony.”

WYBIŁA GODZINA ZAJĘCIA PETERSBURGA PRZEZ FINLANDYĘ.

Berlin, 10. listopada.

(PAT.) „Berl. Tagbl.” donosi z Helsingforsu: Generał Mannerheim wystosował do prezesa ministrów Stahlberga list otwarty, w którym oświadczył, że obecnie wybiła godzina, aby Finlandya zajęła Petersburg i obaliła rządy sowieckie.

Koalicja ustanawia kontrolę nad Judeniczem i Denikinem!

Wiedeń, 11. listopada.

(Telef.) (u) Z Londynu donoszą: Z powodu niepowodzeń armii Judenicza i Denikina w walkach przeciw bolszewikom zostanie ustanowiona

specjalna kontrola nad działalnością obu tych armii. Komisja kontrolna będzie złożona z najwyższych oficerów angielskich, którzy będą przebywali w sztabach głównych obu armii.

Ameryka przygotowuje żywność dla Rosji sowieckiej!

Wiedeń, 11. listopada.

(Telef.) (u) „New York Herald” donosi, iż Stany Zjednoczone postanowiły nie brać udziału w blokadzie Rosji bolszewickiej, lecz wyzyskać

konjunkturę i dostarczyć Rosji sowieckiej żywność. Żywność tę dostanie Rosja sowiecka wyłącznie za surowce.

Kijów znowu w niebezpieczeństwie!

Wiedeń, 11. listopada.

(Telef.) (u) Iskrowo z Moskwy donoszą: Armia czerwona zajęła Fastów i walczy obecnie zaledwie o 16 wiorst od Kijowa. Wzięcie miasta nastąpi w najbliższym czasie.

Wiedeń, 11. listopada.
(Telef.) (u) Z Moskwy donoszą iskrowo: Czerwona armia zajęła Czernichów i wymusiła sobie przejście przez rzekę Desnę.

RUCH POWSTAŃCZY NA UKRAINIE ROZSZERZA SIĘ.

Wiedeń, 11. listopada.

(Telef.) (u) Finlandzkie pis na donoszą z Moskwy o szerzących się powstaniach na Ukrainie, pozostającej pod okupacją Denikina. Dowództwo żywności do Kijowa z okolicznych wsi ustąpił zupełnie z powodu bezprawnych rekwizycji i rabunków. Oddziały powstańcze, operujące w okolicy Chorola, posunęły się naprzód na północ i zajęły węzłową stację Romodan, a następnie wzdłuż linii kolejowej idąc zajęły po krótkiej walce Poltawę. Linie telegraficzne i telefoniczne mimo represyj wysłanych licznych oddziałów karnych są stale zrywane. Także na północ od Romodanu grasujące oddziały powstańcze w okolicach Łotwicy i

Romny wychodzą nieraz w pobliże frontu. Denikin sam nie przebywa nigdy na froncie, lecz rezyduje w Taganrogu, skąd tylko jeden jedyny raz odważył się wyjechać do Odessy. Podróż ta wzorowana jest na podrózach carskich. Denikin jest tak ścisłym konwojem otoczony, że nikt z ludności cywilnej nie ma doniego dostępu.

40 TYSIĘCY PUDÓW SIANA SPALONYCH.

Warszawa, 11. listopada.

(Telef.) (G) Ze Stonima donoszą, że w stonimskim parku pionierów wybuchł pożar w składzie siana prasowanego. Pożar trwał dwa dni i poczynił znaczne szkody, gdyż spaliło się 40 tysięcy pudów t. j. około 6500 cenaarów metrycznych siana.

„Nowa Rada” o zniesieniu świąt gr. kat. w szkołach lwowskich.

Lwów, 11. listopada.

(zet) Zaniechanie obserwowania świąt wedle obrządku greckiego w średnich zakładach naukowych we Lwowie wywołało gorzki protest na łamach „Nowej Rady”. Wyjmujemy z niego następujące charakterystyczniejsze ustępy:

— „Młodzieży można wybaczyć, gdy robi coś nierozważnego. Ale tak poważne ciało, jak R. S. K., powinno dobrze zastanowić się nad każdym swoim publicznym krokiem. Czy w tym wypadku postąpiła poprawnie? — nam nie zdaje się. — Przecież nawet gdyby Galicya wschodnia została przyznana Polsce, trzeba będzie obserwować świąta gr. kat. w szkołach. Czy rozporządzenie RSK. nie narusza uczuć religijnych półczwartą miliona rdzennie ruskiej ludności w Galicyi wschodniej? Dlaczego koła kościelne łacińskie z tak lekkim sercem zgodziły się na powyższe rozporządzenie? Czy to pedagogicznie, iżby władza szkolna wydawała rozporządzenia pod naciskiem moralnym rozpolitykowanej młodzieży szkolnej, rozporządzenia, mające wyłącznie polityczną tendencję?

Wobec tylu pytań należy zauważyć, że w szkołach z ruskim językiem wykładowym nie obserwuje się świąt rzym.-kat., a przecież Rusini domagały się zaniechania nauki w szkołach polskich w święta gr.-kat. Co się tyczy zaś wołi młodzieży, która objawiła się żądaniem niezachowywania świąt obrządku wschodniego, ugruntowana ona została bynajmniej nie politycznymi względami. Młodzież nasza w ciągu kilkuletniej wojny straciła zbyt wiele czasu, by go mogła tracić na próżnowanie w święta obrządku greckiego. I w tem jej przyzna słuszność każdy nieuprzedzony!

Rusofilska mobilizacja w Galicyi.

Lwów, 11. listopada.

(zet) „Proble” dowiaduje się, że z inicjatywy dziennikarzy amerykańskich Dzwonczyka i Hładyka działacze rusofilscy zabierają się do mobilizacji sił swoich w Galicyi. Niebawem wyjeżdża do Warszawy delegacja z prośbą do rządu polskiego o pozwolenie na założenie Czerwonego Krzyża i Komitetu obywatelskiego na wydawanie czasopisma gospodarczego, a nie mniej wyruszy sprawę Narodnego Domu i Instytutu stauropiglańskiego

CO SIĘ DZIAŁO WCZORAJ W BERLINIE?

Poznań, 11. listopada.

(PAT.) O przebiegu wczorajszego dnia w Berlinie donoszą, że zarówno socjaliści: większość jak i komuniści odbyli szereg zgromadzeń. Stacja iskrowa w Nauen, która bardzo obszerne fabrykuje depesze o tem, co się dzieje w Polsce lub Czechach, zupełnie przemilcza, co się dzieje w Berlinie.

KRÓL HISZPAŃSKI WRÓCIŁ DO MADRYTU.

Poznań, 11. listopada.

(PAT.) (Radio z Paryża). Król hiszpański, który bawił w Paryżu incognito jako ks. Toledo powrócił w sobotę do Madrytu.

Wiadomości giełdowe.

KURSA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

z dnia 10 listopada 1919.

Z powodu przerwy w telefonie otrzymaliśmy polecenie dopiero o godz. 4 popoł. po naprawieniu linii.

Rub'e carskie po 500	114	112	113
Ruble po 100	o jeden punkt niżej		
Ruble dumskie	50	47.76	48.75
Ruble dumskie drobne	51.75	53.00	54.46

Na giełdzie warszawskiej oł rzymi ruch w koronach

KURSA GIEŁDY KRAKOWSKIEJ.

Marki polskie	167
Ruble carskie po 500	215
Pożyczka krajowa z r. 1914	106.54
4 1/2 Banku krajowego	108.75
Polskie Tow. handlowe	445—455

Wypadki listopadowe ub. roku skazały kraj. Urząd Odbudowy szczególnie na terenie wschodniej Małopolski na przymusową bezczynność. Po odzyskaniu terenów, zajętych przez Ukraińców, ważyły się przez pewien czas losy kraj. Urzędu Odbudowy, aż uchwała Rady ministrów z 13. lipca br. zdecydowała ostatecznie o losie naszej dotychczasowej magistratury w dziele odbudowy kraju, zarządzając likwidację całego Urzędu.

Likwidacja pociąga za sobą konieczność spieniężenia aktywów kraj. Urzędu Odbudowy, na które składają się nieruchomości, lasy, drzewostany, fabryki, warsztaty, magazyny, udziały w przedsiębiorstwach i gotówka.

Jak doniosły w swoim czasie pisma, Sekcja III kraj. Urzędu Odbudowy dla przemysłu i handlu posiada aktywa przewyższające o znaczną sumę pasywa; natomiast pozostałe sekcje są naogół pasywne. Sfery przemysłowe i rzemieślnicze domagały się przeto, by aktywa sekcji III, przedstawiające wielką wartość (maszyny, surowce i t. p.) nie zostały spieniężone hurtownie, lecz przeznaczane dla tych sfer, dla których je w swoim czasie z wielkimi nakładami pracy nabyła Sekcja III. Życzenie to sfer przemysłowych nie zostało jednakże wysłuchane, jak wnosić można z postanowienia (Parag. 3 in fine, powołanego na wstępie rozporządzenia) orzekającego, iż likwidacja przeprowadzona będzie odnośnie do b. Centrali dla odbudowy i kraj. Urzędu odbudowy wraz ze wszystkimi sekcjami oddziałami itd. jako całość.

Masa likwidacyjna ma być użyta na zaspokojenie wierzytelności, powstałych przed dniem 1. listopada 1918 r., a wynikających z dopełnionych przez wierzycieli umów prywatno-prawnych. Zaspokojenie wierzytelności nastąpi co najwyżej do wysokości uzyskanej w toku likwidacji sumy stanu czynnego. Pierwszeństwo wypłat przysługujące roszczeniom za pracę i roszczeniom wytwórców, przede wszystkim drobnych przemysłowców.

Pod względem organizacyjnym nastąpiły wskutek zarządzonej likwidacji zmiany następujące.

W zakresie swoich czynności likwidacyjnych podlega kraj. Urząd Odbudowy w likwidacji wprost Głównemu Urzędowi Likwidacyjnemu w Warszawie; całą zaś akcją likwidacyjną kierować ma mianowany przez Naczelnika państwa na wniosek Gł. Urzędu Likwidacyjnego prezydent kraj. Urzędu Odbudowy, jako komisarz Gł. Urzędu Likwidacyjnego, któremu dodana będzie Rada przyboczna, złożona z 10 członków, mianowanych przez Gł. Urząd Likwidacyjny, a mian. 5 członków z pomiędzy wierzycieli krajow. Urzędu Odbudowy względnie ich prawnych zastępców, 4 członków z pomiędzy reprezentantów sfer technicznych, rolniczych i handlowo-przemysłowych — oraz delegata Oddziału Prokuratury Generalnej we Lwowie.

Kronika „Ekonomisty”.

(Sp.) **Podwyższenie stopy procentowej Banku Anglii.** Bank Anglii podniósł w ostatnich dniach stopę procentową z 5 na 6 proc. Fakt ten komentują niekorzystnym stanem waluty angielskiej, którą Bank Anglii chce drogą waluty angielskiej procentowej poprawić.

(Sp.) **Stan emisji biletów Polskiej Kraj. Kasy Pożyczkowej.** Wedle biuletynu z dnia 31. października br. znajduje się w obiegu 3.720.490 160.50 marek polskich. Od dnia przejścia Kasy przez władze polskie t. j. od 11. listopada 1918 r. — a zatem w okresie jednorocznym — wypuszczono 2.840.339.293 marek polskich.

(Sp.) **Organizacja zarządu spraw rolniczych na terenie b. zaboru austriackiego.** Organami ministerstwa rolnictwa w Małopolsce będą wedle ogłoszonego w „Monitorze Polskim” rozporządzenia przystawstwach powiatowi referenci rolniczy a w drugiej instancji dwa inspektoraty pomocy rolnej, jeden z siedzibą we Lwowie, drugi w Krakowie.

(Sp.) **Organizacja zakupów rządowych w Ameryce.** Dla dokonania zakupów rządowych w Stanach Zjednoczonych, utworzona została przez rząd polski „Polska Spółka akcyjna dostaw i odbudowy” (Polish relief and Supply corporation). Jest to spółka akcyjna, która działać będzie jako

ekspozytura rządu polskiego. Poza zakupami na rzecz armii polskiej i rządu ma spółka zaopatrzyć także przemysł i rolnictwo polskie, jakoteż miasta we wszystkie surowce i artykuły, które nabywać można w Ameryce. 20 proc. kapitału zakładowego spółki przyznano przodującym organizacjom i firmom przemysłowym i rolniczym, a także magistratowi Warszawy. Od chwili powstania Spółki żadne z ministerstw nie będzie nabywać dla siebie artykułów bez pośrednictwa Spółki. W skład zarządu Spółki wchodzi czterech przedstawicieli ministerstw: spraw wojskowych, przemysłu i handlu, skarbu i aprowizacji. Prezesa zarządu, według statutu, zatwierdza Naczelnik Państwa. W najbliższych dniach udaje się zarząd Spółki do Nowego Jorku.

(Sp.) **Bank austro-węgierski.** Ostatni wykaz Banku austro-węgierskiego wykazuje wzrost obiegu banknotów o przeszło miliard koron (dokładnie 1082 milionów). W ten sposób zbliża się obieg banknotów koronowych do wysokości 50 miliardów (dokładnie 49.4 miliardów koron).

Kronika sportowa.

Budowa toru saneczkowego na drodze Kisielki u stóp Wysokiego Zamku postępuje raźnie naprzód; nasyp na krzywiznie pierwszej jest już na ukończeniu i dziś prawdopodobnie rozpocznie się robota nad krzywizną drugą, w dole. Droga Kisielki, jako droga prywatna dla ruchu wozów jest zamknięta, również niedopuszczalne jest wysypanie śmieci i gnoju(?) tuż obok stacji tramwajowej i t.; niestety widzieliśmy furi miejskie, jak gnój i zniszczyć odpadki tuż obok tramwaju na drodze tej wysypały — naprawdę, iż rzeczy takie są tylko u nas możliwe i zwracamy się z gorącą prośbą do sfer wojskowych (komenda miasta) i sfer miejskich (prezydium), by ostro zakazały wysypywania śmieci w tem miejscu (ostatnia stacja tramwaju UL na Wysokim Zamku) — tu już nie chodzi o tor saneczkowy, ale co będzie w tem miejscu na wiosnę i w lecie?

Blizsze szczegóły o torze jeszcze podamy.

LISTA wypłaty tygodniowej dla robotników dziennych 17790 6 do nabycia w drukarni Ign. JAEGERA Lwów, ul. Sykstuska 1. 33.

OGOSZENIA
 Za ogłoszenia nadane w redakcyi po zamknięciu administracyi dolcza się 10 procent.
 Komunikaty po kronice za wiersz nonp. 5 K (5 Mk). — Do ogłoszeń umieszczających mających w numerach świętecz., sobotnich i niedzielnych d. placą się 50 proc.

Jutro 12 b. m. PREMIERA
w „Marysieńce” i „Koperniku”
 salonowego dramatu w 5 aktach p.t.
FROU-FROU
 W roli tytułow. najslawniejsza artystka
Francesca BERTINI.
 18585

KUPNO, SPRZEDAŻ, ZAMIANA
 Sypialnie, jadalnie, salon mahoniowy, otomany, stoły, krzesła i różne inne meble okazynie, „Dorotom”, u. Sapięhy 34. 1926

Sypialnia jasna, modna, mało używana, do sprzedania. Badenich 8. I p., wprost schodów. 2088
 Futro bobrowe, futro podróżne i baranica, w bardzo dobrym stanie, jest do sprzedania — również i inna garderoba, średni wzrost. Ul. Snopkowska 33, drzwi na prawo, mezanin, od 1—4. 2089
 Sprzedam futro szopy, odpowiednie dla właściciela dóbr lub wielk. przemysłowca. Potockiego 9, I p. na lewo. 2123
 Frak z kamizelką zupełnie nowy, przedwojenny, jest do sprzedania. Pośrednictwo wykluczone. Wiadomość Kopernika 42a II. p. drzwi Nr. 8. 2120

NAUKA I WYCHOWANIE
„IUS” i „URSA PRAWNICZE” „IUS”
 Rynek ul. 22., Kraków. „IUS”
 Szybkie przygotowanie przez fachowe sily a) do egzaminów i egzaminów prawniczych Uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego b) egzaminów adwokatów, sędziowskich i notaryalnych. c) egzaminów dla wojskowych i urzędników zastępców w zupełności przygotowanie indywidualne, bez potrzeby opuszczenia miejsca pobytu. 17281
 Lekcja zbiorowej indywidualnej. — Wypożyczenie skryptów, skryptów i usław. — Informacja i prospekta na żądanie. — Przygotowanie odpowiedzi do zmian politycznych. — Dla Królewskich zapoznanie drogą pismną z ustawodawstwem i administracją.

REKLAMA
 jest dźwignia handlu i przemysłu

MIESZKANIA, LOKALE, SKLEPIA
 Drzewo opałowe dam za odstąpienia mieszkania 5 do 6 pokojoi z całym komfortem w śródmieściu ewentualnie umeblowane. Roczny czynsz wyplacę. Zgłoszenia pod „Biuro” do Administracyi. 2116
 Pokój umeblowany częściowo za prowianty zaraz do wynajęcia. Szymonowiczów 9 (boczna Listopada). 2115
 Tysiąc papierosów za wskazanie mieszkania z kuchnią. „Lola or”. 2114
 Za wynajęcie lub wskazanie 2—3 pokojowego mieszkania oddam prowianty, oraz mogę dać całodzienny znakomity wikt prócz czyszu. „Prowiantowiec”. 2113
 Potrzebny w śródmieściu salon do 10 metrów długości, odpowiednio szeroki, z pokojem mniejszym na czytelnictwo, możliwie z opałem. Oferty ul. Dwernickiego 11 A, II. p., na prawo. 2090

ROZMAITLI
 Publiczna Hal. aukcyjna ul. Akad. Micka 1. 3, I. p. otwarta obecnie od 9-tej rano do 6-tej wieczorem bez przerwy. Pośredniczy w kupnie i sprzedaży wszelkich przedmiotów — fachowe ocenianie antyków. — Przeprowadza licytacje oraz kupuje za gotówkę. — Na składzie parę ładnych antyków. O poparciu Szanownej Publiczności uprasza Zarząd. 2105
 „LARA”, Restauracja i Mleczarnia, Pańska 19 (róg Kochanowskiego). Śniadania, obiady, kolacje od 7 do 10 kor. Także do monażek. Solidna kuchnia. 17976

KURTKI FUTRZANE
 poleca 2095
 Magazyn krawiecki **S. BILBEL i B. MENKER**
 Lwów, ul. Kościuszki 1. 2 i Sykstuska 1. 16.

Świeży transport wszelkiego rodzaju **nadszedł do**
 biel zny, prześcieradeł, sukienek dziecinnych, bluzek damskich i fartuchów kuchennych **SKLEPU SZWAJNI**
RYNEK 30, MEZANIN 18555 **P. Z. N. K.**

NATYCHMIAST DO ODDANIA:

loco stacya niemiecka, z pozwoleniem na wywóz:
 80 ton DRUTU ŻELAZNEGO palonego nr. 18, 22, 25, 31
 10 ton DRUTU ŻELAZNEGO ocynkow. nr. 31,
 60 ton RUR GAZOWYCH (Ausschussg. s. öhre) 1/2, 3/4 i 1"
 40 ton FLACHY CYNKOWEJ nr. 9-14,
 200 ton ŻELAZA TAŚMOWEGO ciemnopalonego (Tefzishqua ität) 0.20-1 m/m grubości, 20 do 100 m/m szerokości. 18586

Zapytania, tylko listowne, skierować pod szyfr: „ŻELAZO” do

Biuro ogłoszeń i reklam „LOT”
KRAKÓW, Rynek gł. 7-8.

LOTERYA KLASOWA

R.G.O.

GŁÓWNA WYGRANA 500.000 MAREK. 18579

Dalsze wygrane 300 000 — 200.000 — 100.000 — 80.000 — 50.000 marek itd.

Ciągnięcie V. klasy od 29. listopada do 22. grudnia b. r.

Cena losów dla nowonabywców: ósemka 50 K, ćwiartka 100, połówka 200 K, cały los 400 K.

Pieniądze najlepiej przesłać przekazem pocztowym. Zlecenia wykonuje odwrotnie
GENERALNA REPREZENTACJA WITOLD WILKOSZEWSKI KRAKÓW, UL. ŚW. ANNY 9.
 NA GALICYĘ I ŚLĄSK

KAŻDY PALACZ MUSI PRZYznać, że TUTAJ I BIBUŁKI CYGARETOWE

„SOLALI”

SĄ NAJLEPSZE. 18422

BUCIKI

Koszule Mankiety Kołnierze

czyści na lepiej i konserwuje pasta „MAZUR” wyr. biała na prawdziwej terpentynie w gatunku przedwojennym.

nadaje elastyczną sztywność, śnieżną białość i lustrujący połask prawdziwy ryżowy krochmal „BŁYSZCZ” marki ochronnej „Mazur”.

2103

Wszędzie do nabycia!

TABLICE lane i malowane wykonuje najtaniej 9973
rytownik I. Goldgeler Sykstuska 17

≡ KLOCE ≡

wszelkiego gatunku do tarcia kupuje franco wagon stacyi załadowczej. Szczegółowe oferty należy nadsyłać do firmy,

PION PRZEDS. TECHN.-HANDL.
LWÓW, LWOWSKA L. 48
 2036

ODCISKI brodawki i skórę zgrubiałą na podszewkach bezpowrotnie i bez bólu usuwa „KLAWIOL”
 Wyrób Farmac. Labor. P. Kowalski. Dostać można w aptece Ettingera i we wszystkich składach aptecznych i aptekach. 18224

OBUWIE męskie, damskie i dziecinne w każdej ilości 2100 po najtańszych cenach polecanych
Dom handlowo-komisowy „Zachód”
Lwów, ulica Sykstuska l. 14.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY Dra **PILECKIEGO** przy placu Dąbrowskiego 1 (róg ul. Sienkiewicza), wykonuje mostki, koronki, zęby w kauczuku, plomby, wyjmowanie zębów bez bólu, uskutecznia naprawy w jednym dniu. — Pacjentów przyjezdnych załatwia się b. szybko. 215

A. GRABOWSKI
KRAKÓW i jego okolice
 Najobszerniejszy, historyczny i źródłowy opis miasta, 57 drzewo-tyłów, c. na egz. wraz z dołączeniem i rzeźbą K 21—, wyd. z widokiem K 23—, wyd. z widokiem i sztychem K 28—.
KSIĘGARNIA 18578
D. E. FRIEDLEIN
KRAKÓW, Rynek 17.

JUBILER I ZŁOTNIK
WŁAD. DYDEWICZ
LWÓW, pl. HALICKI 7.
 kupuje i sprzedaje złoto, srebro, brylanty i wszelką biżuterię oraz przyjmuje wszelkie reperacje. Zamówienia z prow. korespondentką

100 - KROTNY
 zysk daje pieniądź wydany na reklamę w Gazecie „Wieczornej” i „Porannej”

CZAS
ODNOWIĆ
PRZEDPŁATE!

FERROMANGAN
FERROSILICIUM
FERROMOLYBDEN
FERROWOLFRAM
NIKIEL w kostkach, lub kulkach
SILICO-MANGAN-ALUMINIUM

DOSTARCZA:

Towarzystwo Odbudowy
S-KA Z OGRAN. PORĘKA WE LWOWIE.

Oferty na żądanie wysyła Biuro Centralne, Lwów, ul. Akademicka 23. 18452

Czas odnowić prenumeratę!!!